

Kommunstyrelsen
Jönköpings kommun
Rådhuset
551 90 JÖNKÖPING

Rapport II avseende granskning av delar av Jönköpings kommuns upphandlingsverksamhet

Sedan 1994-01-01 gäller lagen om offentlig upphandling (LOU). Kommunen omfattas av LOU:s regler och utgör i sin helhet en upphandlande enhet.

Kommunens skol- och barnomsorgsförvaltning har varit föremål för denna granskning. Syftet med granskningen är att kartlägga köptrohet mot gällande ramavtal samt hur formella objeksupphandlingar hanteras.

Från granskningen vill revisionen lyfta fram följande:

- Köptroheten gentemot ramavtal är på en hög nivå. Inom vissa produktområden upplevs dock att köptroheten kan förbättras
- När det gäller frågan om formella objeksupphandlingar kan konstateras att det inte förekommer.

Rapporten översändes för kännedom.

KOMMUNREVISIONEN I JÖNKÖPING

Torgil Danielsson
Revisor

Jens Junelind
Ordförande grupp 2

Revisionsrapport

December 2005

Granskning av
Upphandlingar, delrapport II
Utbildningsverksamheten,
Jönköpings kommun

Lars Edgren

Jönköping

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning och syfte	3
3.	Revisionsfrågor	3
4.	Metod	3
5.	Lagen om offentlig upphandling	4
6.	Organisation och ansvar	5
6.1	Kommunala styrprinciper	6
6.2	Upphandlingsenheten	6
7.	Köptrohet	7
8.	Anskaffningstyper	8
8.1	Anskaffningstyper, volymer	8
8.2	Ramupphandling	9
8.3	Objektupphandling	10
8.4	Ej upphandlingsbart	10
8.5	Direktupphandling	10

1. Sammanfattning

Jönköpings kommuns revisorer har granskat valda delar av kommunens upphandlingsverksamhet.

Granskningen har haft som syfte att undersöka hur nämnderna/förvaltningen

- följer tecknade ramavtal (köptrohet)
- hanterar decentraliserade inköp/upphandlingar (formella objektsupphandlingar).

Som svar på revisionsfrågorna kan konstateras att:

- Köptroheten allmänt sett är på en hög nivå. Av det som utgör upphandlingsbart inom utbildningsverksamheten är 88 % ett resultat av antingen ram- eller objektsupphandling. Inom vissa produktområden upplevs dock att köptroheten ytterligare kan förbättras.

Direktupphandlingar förekommer inom områden där bl a direktköpsavtal finns och där anskaffningen borde bli föremål för antingen ram- eller objektsupphandling, vilket på motsvarande sätt borde påverka köptroheten.

I samband med direktupphandlingar påtalas vikten av att allt av intresse vid anbudsjämförelsen skall dokumenteras.

I sammanhanget kan även noteras att investeringar i det utbildningsinriktade nätet medfört att fler inköpsberättigade fått tillgång till information om bl a gällande ramavtalsförteckning vilket på sikt förväntas kunna påverka köptroheten på ett positivt sätt.

- När det gäller frågan om hur verksamheten hanterar objektsupphandlingar, kan konstateras att några objektsupphandlingar, där krav om formell upphandling ställs, överhuvudtaget inte förekommer inom utbildningsverksamheten.

Från granskningen fö påpekas att nämndernas delegationsordningar bör anpassas till kommunstyrelsens beslut § 172 av 2005-05-25, direktupphandling av bl a varor och tjänster.

2. Inledning och syfte

Jönköpings kommun utgör i sin helhet en upphandlande enhet. Kommunen ställs i varje enskild upphandlingssituation, oavsett om det gäller en objekts- eller en ramupphandling, inom ramen för Lagen om offentlig upphandling, att tolka och tillämpa ett detaljerat och juridiskt regelverk.

Syftet med granskningen är att kartlägga valda delar av upphandlingsverksamheten i Jönköpings kommun. För denna granskning har valts verksamheterna under gymnasienämnden och skol- och barnomsorgsnämnden. Granskningsperiod utgörs av första halvåret 2005.

3. Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att undersöka hur nämnderna/förvaltningen

- följer tecknade ramavtal (köptrohet)
- hanteringen av decentraliserade inköp/upphandlingar (formella objektsupphandlingar).

4. Metod

Granskningsunderlag utgörs av utdrag ur kommunens ekonomisystem. Materialet har strukturerats med hjälp av registeranalysinstrument IDEA. Leverantörsinformationen ur ekonomisystemet avser 2005 års första sex månader och omfattar 32 609 poster. Materialet avser kontoklasserna 4, 6, och 7. Den totala ekonomiska omfattningen uppgår till ca 217 miljoner kronor. Analysmaterialet är i steg ett summerat på leverantör och belopp. I steg två sker sedan en systematisk nedbrytning på ansvar, verksamhet osv.

Samtliga leverantörer med upparbetade kostnader överstigande 100 tkr är medtagna i granskningen. Den ekonomiska omfattningen avseende de anskaffningar som är medtagna i granskningen uppgår sammanlagt till ca 190 miljoner kronor. I steg ett sker även en översiktlig granskning av leveranser mellan 50 och 100 tkr (leverantör och belopp).

Leverantörsinformationen har sorterats på anskaffningstyper (ej upphandlingsbart, ramupphandlingar, objektsupphandlingar och direktupphandlingar).

Handläggare inom skol- och barnomsorgsförvaltningen har intervjuats.

5. Lagen om offentlig upphandling

Lagen om offentlig upphandling (LOU) gäller fr o m 1994. Dessförinnan gällde upphandlingsreglementet (UR). I LOU finns ett omfattande och detaljerat regelsystem kring hur kommunal upphandling ska verkställas. Lagen omfattar alla inköp som kommunen gör, oavsett kostnad. Reglerna är dock olika beroende på beräknat värde på varor, tjänster eller entreprenader.

Lagen utgår från begreppen affärsmässighet, objektivitet och konkurrensneutralitet. I dessa centrala delar råder samstämmighet mellan LOU och UR. Den stora skillnaden mellan regelverken är att i LOU har införts så kallade tröskelvärden och att upphandlingarna över de värdena följer ett mer formellt och detaljerat regelverk.

Upphandlingarna under tröskelvärdena påminner om förfaringssättet i det tidigare gällande regelverket.

Upphandlingsformer

Över tröskelvärdet ca 1,8 miljoner kronor ska upphandlingen av varor och tjänster göras enligt vad som i vardagligt språkbruk brukar benämnas som ***EU-upphandling***. Motsvarande tröskelvärdet för entreprenader uppgår till ca 46 miljoner kronor.

Över tröskelvärdena anger lagstiftningen olika upphandlingsformer och under vilka omständigheter de får användas. Upphandlingsformerna är ***öppen, selektiv och förhandlad upphandling***.

För varje upphandlingsform finns sedan regler om hur annonsering ska göras, hur anbudsförfrågan och kravspecifikationer ska utformas, hur lång anbudstiden ska vara, hur anbuderna ska utvärderas mm.

Under tröskelvärdet görs upphandling i första hand som ***förenklad upphandling***. Reglerna om förenklad upphandling överensstämmer till viss del med de regler som tidigare gällde enligt UR. Ett alternativt upphandlingsförfarande under tröskelvärdet är ***urvalsupphandling***.

Om varans/tjänstens värde är mycket lågt kan inköp göras genom ***direktupphandling***. Det innebär att inköp görs utan formellt upphandlingsförfarande.

En viktig skillnad mellan UR och LOU är att en anbudsgivare som känner sig missgynnad enligt den senare kan vända sig till domstol och i första hand begära överprövning av upphandlingen, och eventuellt få den omgjord, eller i andra hand kräva skadestånd.

Affärsmässighet

Eftersom en betydande del av kommunens samlade resurser används till inköp är det viktigt att de görs på bästa möjliga affärsmässiga villkor. Tydliga riktlinjer och en väl fungerande inköpsorganisation är väsentligt för en god hushållning med kommunens resurser.

Det är viktigt att kommunen uppträder professionellt i relationen till anbudsgivare och leverantörer. Relationen bör präglas av affärsmässighet och objektivitet. Anställda i olika delar av organisationen och på olika nivåer bör hantera relationer till leverantörer korrekt och uppträda konsekvent.

Varor och tjänster som har ett mindre värde men köps frekvent upphandlas genom ramupphandling. Det innebär att avtal tecknas med leverantörer avseende ex vis ett varusortiment ur vilket sedan beställarna inom kommunen kan avropa allteftersom som behov uppstår.

Upphandling som avser varor/tjänster till ett större värde som ska levereras vid ett eller ett fåtal tillfällen kallas objektupphandling. Alternativ av objektupphandlingar finns redovisade under rubriken ***Upphandlingsformer*** ovan

Ramavtals- och objektupphandlingar är inga upphandlingsformer utan benämningar på alternativa typer/omfattningar av upphandlingar. I rapporten är de benämnda som anskaffningstyper.

Ett tredje begrepp, direktupphandling står för inköp utan formellt upphandlingsförfarande. Direktupphandling ska enligt lagtexten endast användas under tröskelvärdena och vid enstaka inköp av varor/tjänster till mindre värde där inslag av tidsbrist är påtaglig. Riktlinjer om direktupphandling förutsätts att respektive upphandlande enhet fastställer separat.

I sammanhanget kan noteras att både ram- och objektupphandling kan göras som direktupphandling.

6. Organisation och ansvar

Ur en upphandlingsaspekt är kommunen en (1) upphandlande enhet. Kommunstyrelsen har i detta sammanhang det övergripande ansvaret. Mot bakgrund av detta upptar inte nämndernas reglementen ansvarsfrågor eller ställningstaganden av upphandlingskaraktär.

Delegationsordningarna för båda nämnderna inom utbildningsverksamheten anger inom ärendegrupp C (ekonomiärenden) att beslutande om inköp av varor och tjänster inom såväl investerings- som verksamhetsbudget är respektive attestberättigad.

Ett beslut om inköp kan avse dels avrop från ramavtal eller dels rena upphandlingssituationer. Avrop från ramavtal är ingen upphandling utan ett utnyttjande av en tidigare genomförd upphandling. Vid sådana situationer upplevs uppgiften i delegationsordningen som naturlig.

I de fall där upphandlingssituationer däremot förekommer, vilket det också gör, bör delegationsordningen, anpassas till kommunstyrelsens beslut, direktupphandling av byggentreprenader, varor och tjänster enligt § 172 av 2005-05-25. Beslutet är en följd av att LOU förutsätter att upphandlande enheter fastställer nivåer för direktupphandling.

Skol- och barnomsorgsförvaltningen har delgett den egna verksamheten innehållet i kommunstyrelsens beslut. Förvaltningen informerar också regelbundet skolledare, personal, nyanställda mm om upphandlingsmässiga aktualiteter, regler och ramavtal mm.

6.1 Kommunala styrprinciper

Ansvarig för kommunens inköpsverksamhet är som angetts ovan kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens ansvar för inköps/upphandlingsverksamhet utgår från det övergripande och generella ansvar styrelsen har för ledning och samordning av förvaltningen av kommunens angelägenheter. Styrelsen ansvarar även uppsiktsskyldighet över nämndernas verksamheter vilket omfattar såväl gymnasienämnden som skol- och barnomsorgsnämnden.

I dokument från 2001-10-03 redovisas Jönköpings kommuns styrprinciper. Under rubriken övriga styrprinciper anges att kommunstyrelsen utgör kommunens centrala organ för kommunens inköpsverksamhet.

Kommunstyrelsens verkställande organ för kommunens inköpsverksamhet utgörs av upphandlingsenheten. Upphandlingsenheten besitter nödvändig kompetens för genomförandet av upphandlingar på alla nivåer.

Kommunen har ingen samlad inköps/upphandlingspolicy. Separata beslut avseende miljö- och bilpolicy har dock antagits. I sammanhanget kan även notera att kommunstyrelsen antagit en ”Målsättning för upphandlingsenheten” samt riktlinjer för konsultupphandling och inköpsrutiner (ledningsutskottet 2002).

Inom ramen för upphandlingsenhetens ansvar pågår för närvarande ett strukturarbete för utveckling av upphandlingsfunktionen. Arbetet förväntas kunna skapa förutsättningar för en gemensam kommunal inköpsstrategi.

2005-05-25 fattade kommunstyrelsen beslut om direktupphandling av byggentreprenader, varor och tjänster. Av beslutet och bakomliggande tjänsteskrivelse framgår att direktupphandling av varor och tjänster får ske upp till sju (7) basbelopp. För att tillfredställa konkurrens skall inhämtas prisuppgifter från flera håll för att göra prisjämförelser. Antalet anbudsgivare bör vara minst tre stycken och allt av intresse vid anbudsjämförelsen skall dokumenteras.

6.2 Upphandlingsenheten

Kommunens upphandlingar genomförs i första hand av upphandlingsenheten. Upphandlingsenheten leds av en inköpschef. Ca 5,5 tjänster sysslar renodlat med upphandlingsfrågor.

Upphandlingsenheten ramupphandlar bl a varor och tjänster (material inom bygg- och installationsområdet, livsmedel, maskintjänster, transporttjänster, drivmedel, rengöringsmedel mm) som avropas av kommunens förvaltningar. Upphandlingsenheten tecknar också ramavtalen.

Upphandlingsenheten redovisar på kommunens hemsida vilka ”inkösrutiner som gäller för varor och tjänster”. Av redovisningen framgår att då ett anskaffningsbehov föreligger och ramavtal finns, **skall** leverantören kontaktas och inköp/avrop ske. Saknas ramavtal, och om inköpsvärdet är under 3 basbelopp, skall bästa villkor före inköp kontrolleras och lämpliga leverantörer kontaktas. Numera gäller som ovan redovisats 7 basbelopp. Rutinbeskrivningen är dock fel utformad när det gäller den ekonomiska nivån vid anlitande av upphandlingsenheten.

Saknas ramavtal, och inköpsvärdet överstiger basbeloppsgränsen, skall upphandlingsenheten anlitas. Upphandlingsenheten hjälper sedan till att verkställa anskaffningen på ett korrekt sätt.

7. Köptrohet

Allmänt gäller att sker flera direktköp av samma vara/tjänst, som tillsammans överstiger den eller de basbeloppsgränser som respektive upphandlande enhet förutsätts fastställa, skall enheten antingen göra en objektsupphandling varje gång eller upphandla ett ramavtal för varan eller tjänsten.

Då det inte är praktiskt möjligt att göra en formell objektsupphandling vid varje anskaffning väljs istället alternativet med ramavtal. Ramavtal, som normalt avser avropningsbara varor eller tjänster av förbrukningskaraktär, kan vara tvingande eller frivilliga.

En försvårande omständighet vid en analys av köptrohet mot gällande ramavtal är att den kommunala kodsträngens kontodel sällan är upprättad mot bakgrund av ingångna ramavtal.

Förteckningen över konton är i första hand upprättad mot bakgrund av redovisningsbehov, vilket ofta innebär att fler typer av kostnader, utöver kostnaden från en ramavtalsleverantör kan vara bokförda på samma konto.

Köptroheten påverkas även av objektsupphandlingar som gjorts under året. Detta gäller oftast speciella områden där ramavtalsleverantören också kan vara objektsupphandlad entreprenör/konsult. Tidigare granskningar visar också att rena felkonteringar påverkar analysen.

Vid en köptrohetsanalys visar det sig ofta att det stora flertalet av alla produktområden inte är analyserbara beroende på att kostnader konteras på konton som täcker in många produktområden. Detta gäller även Jönköpings kommuns utbildningsverksamhet.

I samband med denna granskning har vi därför låtit köptrohetsanalysen utgå från fördelningen av anskaffningstyper och med fokus på direktupphandlingar. Totala kontoanalyser har också genomförts.

8. Anskaffningstyper

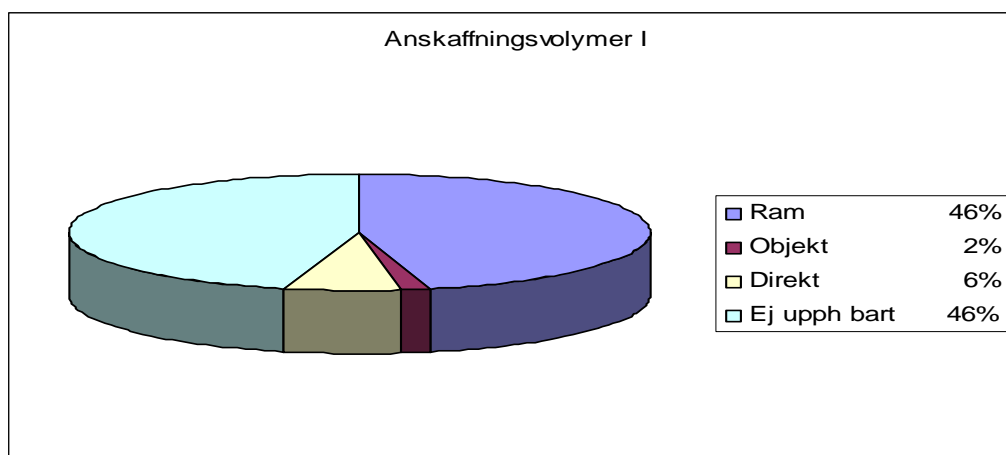
I registeranalysen har leverantörerna sorterats i beloppsordning. Analysen omfattar leverantörer som under granskningsperioden levererat varor eller tjänster över 100 tkr. Antalet leverantörer uppgår till 217 stycken och den ekonomiska omfattningen till ca 190 miljoner kronor. Den för nämnderna totala samlade kostnaden under perioden uppgår till ca 217 miljoner kronor. Granskningsunderlaget omfattar således ca 88 % (bil).

Sorteringen utgör bas för förfrågan till det ansvar (person) som förekommer i förteckningen. Respektive ansvar har sedan angett vad kostnaden avser och på vilket sätt upphandling skett.

Leverantörer/entreprenörer/konsulter mm har sorterats mot bakgrund av den typ av anskaffning som genererat bokförd kostnad. Leverantörerna har sorterats efter sådant som inte är upphandlingsbart, objektsupphandling, ramupphandling eller direktupphandling.

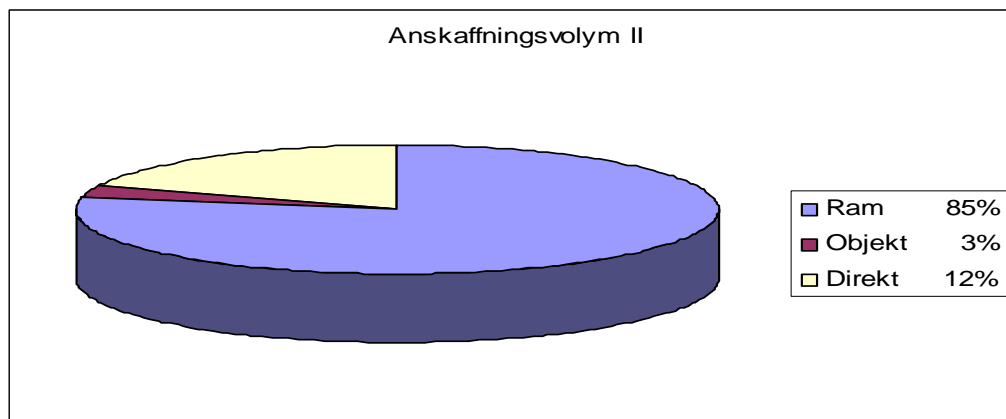
8.1 Anskaffningstyper, volymer

Av de 217 projekt/objekt med en inköpsvolym överstigande 100 tkr är 79 upphandlade via ramupphandling, 9 via objektsupphandling, 51 via direktupphandling. 78 av projekten/objekten är inte upphandlingsbara (se pkt 8.4).

Av den totala kostnaden (volymen) svarar ramupphandlingar för 46 %. Det som inte är upphandlingsbart svarar också för 46 %. Objektsupphandlingar svarar volymmässigt för 2 % och direktupphandlingar för endast 6 %. Samtliga objektsupphandlingar är utförda av upphandlingsenheten.

Exkluderas den del som inte är upphandlingsbar erhålls nedanstående fördelning. Resultatet blir en ren procentuell fördelning mellan anskaffningstypernas volymer (kostnader).

Diagrammet visar att ramupphandlingar svarar för 85 % av anskaffningsvolymen. Objektupphandlingar svarar för 3 % och direktupphandlingar för 12 %.

Förhållandet mellan anskaffningstypernas volymer (exkl ej upphandlingsbart) visar att de största *kostnaderna* är hänförliga till anskaffningar (88 %) som antingen är upphandlingar genomförda mot bakgrund av gemenskapsrättsliga direktiv (s k EU-upphandling) eller ett resultat av förenklad upphandling eller urvalsupphandling vilket ur en laglighets- och affärs-mässighetsaspekt är viktigt.

8.2 Ramupphandling

Analysen av ramupphandlingarna visar att alla är sådana som genomförts av upphandlingsenheten, Statskontoret eller Kommentus. Omfattningsmässigt svarar sedan avrop från ramavtalen volymmässigt för ca 85 % av allt det som är upphandlingsbart.

Kostnadsmässigt dominerar köpta utbildningstjänster (vuxenutbildning) i form av SFI-undervisning, IT-utbildning, HR-utbildning, teknik- och administrationsutbildning, service-sektorutbildningar och hantverksutbildning. Ramupphandlade företag är Eductus AB, Liber AB, Miroi AB, Tultra utbildning AB, Formativ utbildning och Högskolan för lärande och kommunikation.

Skolskjutstransporter är också ett stort produktområde som ramupphandlats. Jönköpings skolskjutsgrupp, som omfattar 14 separata transportföretag, är ramavtalsleverantör.

Livsmedel är en annan stor kostnadspost som genererats ur avrop från ramavtal. ICA menyföretagen (grossist) är här den största ramupphandlade leverantören. Andra stora ramupphandlade produktområden är kontorsmöbler, övriga transporter, rengöringsmedel mm.

8.3 Objektsupphandling

Under 2005 års första halvår har bokförts kostnader som är ett resultat av genomförda objektsupphandlingar. Objektsupphandlingarna är 9 till antalet. Samtliga är ett resultat av kontakter tagna med upphandlingsenheten där upphandlingsenheten svarat för upphandlingen.

Den ekonomiska omfattningen uppgår till knappt 3 miljoner kronor. Upphandlingarna avser bl a kopiatorer, IT-produkter (utanför ramavtalen) och lokalvård.

8.4 Ej upphandlingsbart

Den ekonomiska omfattningen av det som utgör inköp eller anskaffningar av sådan karaktär att det inte är upphandlingsbart uppgår till ca 87 miljoner kronor. Ej upphandlingsbart omfattar interkommunala ersättningar till landsting och andra kommuner, bidrag till enskild förskole- och friskoleverksamhet, medlemsavgifter, olika former av hyror, följdköp på tidigare ram- eller objektsupphandlingar.

Enskild förskola- och friskoleverksamhet omfattas inte av något uttalat upphandlingsundantag i LOU. Enskild friskoleverksamhet (grund- och gymnasieskola) baserar sig på elevens skolpeng. En skolpeng som sedan följer eleven oavsett vilken skola som väljs, vilket omöjliggör en upphandling av traditionellt snitt. Verksamheten står under skolverkets tillsyn.

Enskild bedriven förskola är inte lagreglerad på samma sätt som enskild bedriven grund- eller gymnasieskola utan bygger på kommunala beslut. Oftast är det fråga om en sammanslutning individer eller ett kollektiv etc som överenskommer med kommunen om att starta förskola. Bidrag utgår sedan normalt per barn. Enskild bedriven förskola anses som privat verksamhet och upphandlas därför inte. Kommunala förskolor där konkurrensutsättning planeras skall däremot upphandlas.

Följdköp på tidigare ram- eller objektsupphandlingar kan i de flesta fall av naturliga skäl inte upphandlas, i alla fall inte i konkurrens. Ofta är det fråga om reservdelar, service eller tilläggsbeställning som på något sätt är knutet till en speciell maskin, fordon eller system där ofta ensamrätt råder. I ett alltmer avreglerat samhälle där konkurrensen ökar på de flesta områden ökar av naturliga skäl intresset för det som följer (service, reservdelar, tillbehör mm) på en anskaffning och måste därför av naturliga skäl få en ökad betydelse i samband med den initiala upphandlingen.

8.5 Direktupphandling

Direktupphandling får bara användas vid upphandlingar under de s k tröskelvärdena och då upphandlingens *värde är lågt* (under fastställda gränsvärden eller då kostnaderna för upphandlingen inte står i proportion till vad som skall upphandlas) eller om det finns s k *synnerliga skäl* såsom synnerlig brådska. Här förutsätts händelser av force majeure karaktär.

Tidigare har direktupphandlingar, ur en laglighetsaspekt, inte ansetts överprövningsbara. Två rättsfall under det senaste året har dock ändrat synen.

LOU förutsätter att upphandlande enhet fastställer riktlinjer för direktupphandling. Som konstaterats under Pkt 6.1 har Jönköpings kommun nyligen fastställt nya basbeloppsgränser för direktupphandling.

Direktupphandling innebär inte att avsteg får göras från affärsmässigheten. Prisjämförelser bör förekomma och dokumentation upprättas. Inkomna handlingar skall hanteras i enlighet med offentlighetsprincipen osv.

Analysen av genomförda direktupphandlingar visar en total kostnad om ca 12,4 miljoner kronor. Upphandlingarna består av såväl sk direktköpsavtal som rena direktupphandlingar.

Direktköpsavtalen finns upptagna på ramavtalsförteckningen. Direktköpsavtal är ett enklare avtal som kan användas för inköp av enstaka produkter. Denna typ av avtal omfattar normalt mindre kvantiteter. Avtalsformen innebär inga förpliktelser för beställaren utan andra leverantörer kan väljas.

Tekniska kontorets ramavtal

Analysen av genomförda direktupphandlingar visar att ca 2,5 miljoner kronor är hänförliga till avrop från det som är tekniska kontorets ramavtal. Tidigare granskning visar att de ramavtalen inte föregåtts av formell upphandling utan i egentlig mening är direktupphandlingar. I samband med avrop från dessa avtal har troligtvis inte vetskap om detta funnits.

Tekniska kontorets ramavtalsleverantörer (elinstallatörer) används ofta i samband med installationer av IT-karaktär. I åtminstone två fall har omfattningen varit betydligt över de nya basbeloppsgränserna för direktupphandling. Här borde förenklade upphandlingar ha genomförts.

Studieresor

Studieresor (beställningsresor) för elever förekommer frekvent bland direktupphandlingarna. Ansvariga har tillfrågats om hur respektive upphandling genomförts. I så gott som samtliga fall har priser inhämtats från minst tre separata anbudsgivare, vilka också kunnat namnges. I flera fall har kommunens ramavtalsleverantör för produktområdet resebyråttjänster tillfrågats.

Ansvariga har hänvisat till uttalande från skol- och barnomsorgsförvaltningen om att minst tre anbudsgivare skall tillfrågas. Den samlade ekonomiska omfattningen för denna typ av resor uppgår till ca 1,8 miljoner kronor. Någon dokumentation från upphandlingsfasen har inte i något fall kunnat presenteras. I några fall är den ekonomiska omfattningen av den karaktären att formell upphandling borde genomförts.

Livsmedel

Huvuddelen av kostnaderna för livsmedelsinköp är ramavtalsbaserad. I fall där ramavtalsleverantörernas storpack inte kan hanteras av enskilda enheter (förskolor mm) sker separata direktupphandlingar från livsmedelsbutiker. Sorterat på butik ligger den ekonomiska nivån under de nya basbeloppsgränserna.

Utanför ramavtalen och de inköp som görs från livsmedelsbutiker finns även inköp från andra lokala leverantörer. I något fall är frågan om inte det som levererats konkurrerar med leveranser från ramavtalsleverantören.

IT-material mm

Ramavtalsleverantörerna (persondatorer med tillbehör) täcker inte in allt som levereras inom produktområdet. De egna ramavtalen kompletteras med avtal baserade på upphandlingar genomförda av Statskontoret och Kommentus. Utanför dessa upphandlingar sker mindre separata inköp av direktupphandlingskaraktär. I något enskilt fall (säkerhetskort i undervisningsdatorer) borde frågan om objektsupphandling prövats.

Kontorsmaterial

Kommunen har ramavtal med två leverantörer för produktområdet kontorsmaterial. Vid sidan om dessa och inom produktområdet finns inköp från andra leverantörer. Den ekonomiska omfattningen är definitivt av den karaktären att inköpen måste uppmärksammas. Inom produktområdet borde köptroheten kunna förbättras.

Övrigt

Kommunen har direktköpsavtal med leverantör för fotoutrustning, kameror mm. Den ekonomiska omfattningen är av den karaktären att upphandling för ramavtal för nytt produktområde borde ske. Tyg och textilier upphandlas också genom direktköpsavtal med ungefär samma ekonomiska omfattning som fototjänster. Även här borde ramavtalsleverantör/er upphandlas.

Direktupphandling av LASS-tjänster förekommer. Detta har ofta sin grund i en begäran om speciell ledsagare vilket innebär att det kan vara förknippat med betydande svårigheter att göra en formell upphandling som svarar mot en sådan begäran.

För övrigt kan noteras att direktupphandlingar förekommer inom olika områden (bemannings- och utbildningstjänster, matleveranser, möbler, musikinstrument, slöjdtillbehör, blommor mm) där den ekonomiska omfattningen överskrider basbeloppsgränserna. I en del av dessa fall är frågan om inte ramupphandling eller separat objektsupphandling borde ske.